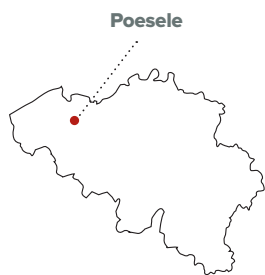

Bioveiligheid als rode draad

BEDRIJFSPROFIEL

eigenaren	Jo De Clercq (39) en Stefanie De Roo (33)
aantal koeien	235
aantal stuks jongvee	145
rollend jaargemiddelde op laatste mpr	10.080 4,21 3,61
land	100 ha: 45 ha mais, 40 ha gras, 6 ha tarwe en 9 ha aardappelen

Het boerenechtpaar De Clercq-De Roo uit Poesele ging dit jaar met de DGZ Bioveiligheid Award aan de haal. Bioveiligheid en diergezondheid liepen als een rode draad door de uitbreiding die het bedrijf de laatste jaren onderging.

TEKST JEROM ROZENDAAL

Er kan veel gebeuren in een decennium. Nog geen tien jaar geleden bezocht Veeteelt het melkveebedrijf van Jo en Stefanie De Clercq-De Roo uit Poesele, Oost-Vlaanderen. De dieren liepen buiten en het bedrijf telde 65 roodbonte melkkoeien die in een potstal werden gehouden. Inmiddels telt de veestapel 240 overwegend zwartbonte melkkoeien. Er is een goed geventileerde melkstal met diepstrooiselboxen herrezen in 2015 en het koppel blijft jaarrond binnen.

Het laatste wapenfeit is de DGZ Bioveiligheid Award, die het echtpaar eind februari dit jaar in ontvangst nam tijdens de Agridagen in Ravels. Het bedrijf werd door de vakjury geroemd om zijn properheid en aandacht voor de bioveiligheid. 'Tot in de kleinste details is nagedacht over bioveiligheid', aldus de deskundigen van DGZ. Terwijl de inkt van het DGZ-juryrapport amper opgedroogd is, brengen we een bezoek aan het boerenechtpaar. Op de keukentafel ligt een felicitatiebrief van zuivelfabriek Milcobel, die de DGZ-prijs vergelijkt met een 'olympische gouden medaille'. Jo De Clercq haalt bescheiden zijn schouders op: 'Dierenwelzijn en bioveiligheid zijn de basis van een bedrijf. Voor ons is het al de normaalste zaak van de wereld.' Zijn vrouw vult hem aan: 'We hebben het proper werken via onze opvoeding meegekregen. We kunnen er beiden niet tegen als er ergens vuil ligt.' Bij een goede bioveiligheid hoort ook een gezonde veestapel. 'Wij hebben het I3-statuuut voor ibr, opvolgingsniveau A voor para-tbc en zijn vrij van bvd en neospora', somt Jo De Clercq de dierenziektestatusen van het bedrijf op. Hij benadrukt dat de dierenartskosten op het bedrijf beperkt zijn.

Enmalige aankoop 40-koppige veestapel

Na het bezoek van Veeteelt in 2011 onderging het bedrijf een flinke groeispurt. In 2015 werd een nieuwe melkstal gebouwd met 200 diepstrooiselligboxen. Om deze plekken te vullen, werden er eenmalig koeien aangekocht. 'In 2016 emigreerden onze burens naar de VS en hebben wij hun 40-koppige veestapel opgekocht', verklaart De Clercq. Hij beaamt dat hiermee een risico genomen werd: het aankopen van vee is immers een van de be-

langrijkste redenen voor insluip van ziektes. Om dit te voorkomen werden de dieren twee keer aan een bloedonderzoek onderworpen, eenmaal op het bedrijf van herkomst en daarna bij aankomst. 'Wij wilden zeker weten dat wij geen ibr- of bvd-gevallen in huis haalden', verklaart De Clercq. Ook andere potentiële gezondheidsproblemen als mortellaro en neospora werden tijdens de quarantaineperiode van twee weken gemonitord.

Als melkinstallatie werd gekozen voor een 2 x 16 zij-aanzij melker van GEA. Het originele melkstel werd kort daarop vervangen door een Milkrite-tepelvoering met kopbeluchting. 'Hiermee lopen de slotgaten veel minder beschadiging op en hebben we minder last van mastitis', verklaart De Clercq. Mastitis was in het verleden een aandachtspunt op het bedrijf, vertelt De Clercq. 'Het celgetal lag op zo'n 270.000 en we moesten regelmatig koeien afvoeren met mastitis.'

Met een aantal ingrepen is dit probleem te lijf gegaan. Zo was uierhygiëne bijvoorbeeld een van de redenen om te stoppen met weidegang zo'n vijf jaar geleden. 'De koeien liepen soms door de modder, waardoor de uier ook vuil werd', zegt De Clercq. Nadat de weidegang beëindigd werd, is het bedrijf verplicht overgestapt van FrieslandCampina naar Milcobel. Alhoewel de Belgische zuivelverwerker doorgaans lagere prijzen betaalt, wordt het verschil volgens De Clercq gedeeltelijk gecompenseerd door de hogere melkgift nu de koeien op stal gehouden worden. 'De koeien geven op jaarbasis 900 liter meer. Bovendien ervaren we minder diergezondheids-

De nieuwe stal werd vijf jaar geleden opgeleverd

▲ Anders dan de foto doet vermoeden zijn roodbonte koeien veruit in de minderheid

problemen doordat we de voergift beter kunnen reguleren en monitoren. Voorheen hadden we wel eens problemen met een gekantelde lebmaag.’

Verlaging celgetal

In het stalmanagement nemen maatregelen om mastitis te voorkomen ook een belangrijke plaats in. Zo worden elke vijf maanden de staarten geschoren. Ook worden koeien met een verhoogd celgetal als laatste gemolken, waarna het betreffende melkstel ontsmet wordt. Opvallend is dat de aandachtskoeien uit het koppel worden geselecteerd aan de hand van Keno-M, een door de universiteit van Gent ontwikkeld softwareprogramma. Het

programma werkt als een virtuele assistent van de veehouder en geeft aan, op basis van een wetenschappelijke analyse van de celgetallen, in hoeverre een koe welke aandacht vereist. De boer krijgt deze informatie via de computer door. Bij verhoogde celgetallen bij twee opeenvolgende melkcontroles wordt vaak geadviseerd een monster af te nemen om de besmettingskiem vast te stellen. Bij bepaalde waardes, in combinatie met recidive en leeftijd van de koe, kan de virtuele assistent adviseren de koe te ruimen op het bedrijf.

Al deze inspanningen hebben hun effect gehad op de uiergezondheid, constateert De Clercq tevreden. ‘We hebben nu een gemiddeld celgetal van 150.000, waar-

39 bedrijven streden om de **DGZ Bioveiligheid Awards**

De Bioveiligheid Awards zijn twee jaar geleden door Diergezondheidszorg Vlaanderen (DGZ) in het leven geroepen om aandacht te genereren voor bioveiligheid in de rundveehouderij. ‘Hier is vaak te weinig aandacht voor op melkveebedrijven’, verklaart DGZ-voorzitter Marcel Heylen. ‘Collega’s in de varkenshouderij en pluimveehouderij zijn op dat punt een stuk verder.’

In totaal schreven zich 39 melk- en vleesveebedrijven in voor de prijs, waaraan behalve

eeuwige roem tevens een cheque van 3750 euro verbonden is voor de winnaar.

De jury selecteerde uit de inschrijvingen zes genomineerden: drie in de categorie melkvee en drie in de categorie vleesvee. In januari kon het grote publiek stemmen op hun favoriete kandidaten. Maar liefst 7000 mensen brachten hun stem uit. Familie De Clercq-De Roo won, Luc Criel uit Seidingen eindigde op de tweede plaats. De familie Guns uit Tielen eindigde op de derde plaats.

mee we ver onder de norm van 350.000 liggen. Door het goed op te volgen keert mastitis ook minder snel terug. Voor de droogstand wordt een celgetalkoe behandeld met antibiotica om de kiem te doden. Na behandeling wordt ze met antibioticum drooggezet en na afkalving is ze zeker genezen', zegt De Clercq.

Ook op andere gebieden hebben bioveiligheidsmaatregelen positieve effecten op de gezondheid gehad, volgens Clercq. Zo is de kalverstal voor het jongste jongvee (vroeger de bindstal van het melkvee) een paar jaar geleden geïsoleerd en voorzien van een overdruk-ventilatiesysteem. 'Sindsdien hebben we geen luchtwegproblemen meer', vertelt de melkveehouder. 'De bouw van de stal zorgt voor een constant klimaat met frisse lucht en geen tocht.' De kalveren worden ook standaard geënt om luchtwegproblemen te voorkomen.

Vier liter biest voor een vaarskalf

De jongveeopfok heeft veel aandacht op het bedrijf. Gelijk na de geboorte wordt het kalf van de moeder gescheiden, ook 's nachts. 'In de laatste drie maanden van vorig jaar hadden we veel kalvingen en heb ik veel korte nachten meegemaakt', zegt De Clercq. Na afkalving worden de koeien gelijk gemolken en de kwaliteit van de biest wordt gemeten. De beste biest gaat direct na afkalving in porties van vier liter naar de vaarskalveren. De kalveren krijgen na vier dagen twee keer per dag kunstmelk. De pasgeborenen worden ondergebracht in kalverhokjes die in een uithoek van het bedrijf staan, waardoor ze zo weinig mogelijk met andere dieren in aanraking komen.

▲ Bij de kalverhutjes speelt hygiëne een grote rol

Het jongvee is naar leeftijdscategorie gegroepeerd over drie stallen. Na vier maanden verhuizen ze naar het tweede groepsverblijf. Daar staan de dieren eveneens op stro totdat zij acht tot negen maanden zijn. De verdeling van het stro is ouderwets handwerk. 'Wij willen geen stroblazer gebruiken omdat dit veel te veel stofvorming geeft, wat slecht is voor de luchtwegen', verklaart De Clercq.

In de derde jongveestal verblijven de pinken in ligboxen op ligmatrassen die elke dag worden ingestrooid. Na veertien maanden worden ze voor het eerst geïnsemineerd. Zeventig procent van de pinken wordt geïnsemineerd met gesekest sperma. Bij het melkvee wordt in zeventig procent van de gevallen witblauwsperma gebruikt. Veelgebruikte stieren op het bedrijf op dit moment zijn: Jigger, Ranger, Magister, Snowdrop, Lunar, Woody en Abundant. 'Melkgift en gehalten staan bij de stierkeuzes voorop', verklaart De Clercq het fokdoel. Bij een goede gezondheid hoort een evenwichtig rantsoen, benadrukken De Clercq en De Roo. De koeien krijgen 9 kilo silogras en 23 kilo mais. Daarnaast staat er dagelijks 6 kilo bietenpulp op het menu, 6 kilo voederbieten, 2 kilo bierdraaft, 1,5 kilo geplette tarwe en 2,5 kilo soja. Volgend jaar worden bieten uit het menu geschrapt en komt er meer pulp voor in de plaats. 'We hebben dit jaar geëxperimenteerd met bieten, maar de extra melkopbrengst woog niet op tegen het extra werk', vertelt De Clercq.

Transporteerbare hutjes voor stierkalveren

De toegangsregels voor erfbetreders zijn zeer strikt. Ziektes kunnen immers via erfbetreders binnensluipen. Bezoekers moeten zich eerst aanmelden en handelaren worden zo veel mogelijk geweerd van het bedrijf: zo worden stierkalveren met transporteerbare hutjes voor aan het bedrijf afgezet, zodat ze afgehaald kunnen worden. Deze strenge regels gelden ook voor de vader van De Roo, die veehandelaar is. 'Zonder onze bedrijfskledij aan te trekken, komt hij de stal niet in', geeft Stefanie aan.

Door een goede diergezondheid zijn de kosten voor de dierenarts op het bedrijf tot een minimum beperkt, merkt het echtpaar op. 'Bioveiligheid, een goede diergezondheid en lage dierenartskosten: het is allemaal met elkaar verbonden. Een gezonde veestapel is de basis van het bedrijf en het begint bij bioveiligheid', herhaalt De Clercq zijn eerdere woorden aan de keukentafel. Terwijl we het bedrijf verlaten, zien we op de achterkant van de jongveestal het bord van de DGZ Bioveiligheid Award hangen. Alhoewel het misschien de gewoonste zaak van de wereld is voor de familie, het echtpaar is zeker trots op de erkenning van DGZ. |